

Xaricdə təhsil alan gənclər yeni Dövlət Proqramı haqqında

Məlum oldu ki, kimi Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması" üzrə Dövlət Proqramı" ölkəmizin təhsil ictimaiyyəti üçün maraqlıdır. Dünya ali təhsil sistemində bəzi verənləri dəyişikliklərə cavab olaraq Azərbaycanın intellektual potensialı gücləndirilməsinə xidmət edən bu sərəncamın dünyanı nüfuzlu universitetlərində təhsil alan təhsilçilərin məzunu olaraq hazırlanması və ali təhsilə gətirilməsi maraqlıdır. Maraqlıdır qərarlaşdırılıbmıdır ki, "Azərbaycan müəllimi" qəzetinin fikirlərini bölüşən gənclər yeni Dövlət Proqramının qəbulunu ölkəmizin elmi potensialının inkişafına mühüm töhfə kimi qiymətləndirirlər.

"Proqram ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək"

Ümid MEHDİYEV, Liverpool Universitetinin məzunu, ADPU-nun prorektoru: Məlumdur ki, müasir dövrdə təhsil öz strateji həmiyyətinə görə dünyanın yeni inkişaf trendlərini, tələbənin konseptual təsaslarını, cəmiyyətin hərtərəfli inkişafına tələndirir. Qloballaşan dünyada dinamik inkişaf edən təhsil sisteminin formalaşdırılması həər bir ölkənin beynəlxalq rəqabətliliyini təmin edən və gücləndirən həlledici faktorlardan biri kimi çıxış edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması" üzrə Dövlət Proqramı" ali təhsil sisteminin yeni və müasir inkişaf istiqamətlərinin strateji hədəflərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından böyük həmiyyət kəsb edir. Belə ki, bu proqramın həyata keçirilməsi gənclər üçün həmişəlik təmin olunmaq, həmişəlik təhsildə fasiləsizlik prinsipini gerçəkləşdirmək baxımından əlavə imkanlar yaradacaq. Yeni diplomlar ali təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, universitetlərin rəqabət qabiliyyətinin artırılması, ali təhsil müəssisələrinin Avropa məkanına daxil olması, tədris proqramlarının təkmilləşdirilməsi və keyfiyyətin təmin olunması, universitetlərdə infrastrukturun və idarəetmənin daha səmərəli qurulması, Bolonya prosesində iştirakı, dərəcəli təhsilə gətirilməsinin təcrübədən qavranılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, strateji həmiyyət kəsb edən sahələrdə üzrə yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanması baxımından da çox faydalı olacaq.

Dövlət Dövlət Proqramında xüsusi tapşırıqlar strateji vəzifələr universitetlərimizin ikili diplom və doktorantura proqramları, qəbulu və dünyanı nüfuzlu ali məktəbləri ilə əməkdaşlıqna təkan verəcək. Proqramın nəhəng dairəsinin genişlənməsi, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi gənclərin təhsilini, onların zəruri bilik və sərişliyə tələndirilməsinə töhfə verəcək.

Proqram doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin tələndirilməsinə beynəlxalq təcrübənin elmi-pedaqoji sahədə tətbiqini, məzunların iştirak təmin olunmasına imkan yaradacaq. Həmişəlik ayr-ayrılıq ölkədə olan alimləri bir-birgə tədqiqatlar aparılmasına beynəlxalq səviyyədə əlaqələndirilməsi, elmdə müsbət nəticələr gətirib çıxaracaq. Proqramda nəzərdə tutulmuş hədəflərin nail olunması gələcəkdə ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək.

"Proqram təhsilin inkişafında gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib"

Nəqilab AHAZOV, London Qətişadiyyat və Siyasi Elmlər Məktəbinin məzunu: - Dövlət Proqramının qəbul olunması qərarlaşdırılan təsasların bundan ibarətədir ki, vətəndaşların məzə, bütövlükdə Azərbaycan gəncliyi elmi və təhsilin inkişafında xarici təcrübədən faydalansınlar. Biz bunu ikili diplom və doktorantura təhsil proqramları, xarici təhsilçilərin təhsilini maliyyələşdirməsi, xarici universitetlərlə əməkdaşlıq, nüfuzlu ali məktəblərin alimləri ilə birgə fəaliyyətin dəstəklənməsində görürük. Bu sərəncam həmişəlik elm və təhsilin inkişafında xüsusi nədə gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib. Burada diqqəti doktorantura təhsilinə cəlb etməyi istəyirəm. Vəvəli xarici təhsil proqramında təsaslı diqqət bakalavr və magistratura təhsilinin maliyyə tələndirilməsində ayrılıqda, növbəti proqramda doktorantura təhsilində ciddi üstünlük verilir. Bu da onu göstərir ki, dövlət sərfəli sahədə ixtisaslaşan insanlar üçün yetiştirilməsində və onları iştirak təmin olunması olduqca maraqlıdır.

Bundan əlavə, proqramda xarici alimləri əməkdaşlıq nəzərdə tutulur, bu isə xarici təcrübənin öyrənilməsi,

xəbərlər təcürüb? v? bilyin. Azərbaycana axın? bax?m?ndan olduqca vacibdir. Qloballa?an dünyada mütl?q ??kild? alim?rin birg? i?l?m?si elmin v? ölk?l?rin inki?af?na xidm?t edir. Proqram ç?rçiv?sind? ölk?mizd? xüsusi q?tl?q hiss olunan elm sah?l?ri - sosiologiya, müh?ndisliyin bir s?ra qollar?, aviasiya v? s. üzr? doktorantlar?n yeti?dirilm?s?i v? onlar?n i?l? t?min olunmas? m?s?l?si d? h?llini tapacaq.

T?crüb?y? baxsaq, doktorantlar?sas?n akademik mühitd? f?aliyy?t göst?rir, t?lim v? t?dris? m???ul olur. Hesab edir?m ki, s?r?ncam vasit?s?i il? pedaqoji hey?tin cavanla?mas?, yeni mü?llim?rin yeti?dirilm?s?i, yeni bilik?rin t?l?b?l?r? çatd?r?lmas? t?min olunacaq ki, bu da çox mühüm v?zif?dir. Çünki m?hz doktorantura t?hsili bu h?d?fl?r? çatmaqda köm?k edir. Doktorantura vasit?s?i il? bo?luq olan sah?l?rd? müt?x?ssisl?rin haz?rlanmas? t?min olunacaq.

Doktorantlara ayr?lan d?st?k eyni zamanda ölk?d? elmi t?dqiqatlar?n inki?af?nda mütl?q rol oynayacaq, g?ncil?rin elm?mara??n?art?racaq, onlar t?dqiqatlar?n apar?lmas?nda maraql? olacaq v? bel?likl?, ara?d?r?lmam?? mövzular ara?d?r?lacaq. Doktorantlar laz?m g?ldikd? müvafiq sah?l?rd? m?sl?h?t xidm?tl?ri d? göst?r? bil?c?k. Xarici t?crüb?d? biz bunlar?n bir çoxuna ?min ola bil?rik. Doktoranturada t?hsil alanlar oxuduqlar? müdd?td? v? ya m?zun olduqdan sonra bu i?l?ri m???ul olurlar.

“D?yi?iklikl?ri böyük bir qürur hissi il? izl?yir?”

M?din? QUL?YEVA, London Universitet Kollecinin doktorant?: London Universitet Kollecin? (UCL) v? Böyük Britaniyan?n dig?r apar?c? universitetl?rind? doktorantlar t?dqiqat aparmaqla yana??, Ali T?hsil Akademiyas? (H(Higher Education Academy) t?r?find?n mü?yy?nl??dirilm? mühüm pe??kar d?y?rl?ri d? öyr?nirl? Britaniya ali t?t?hsilinin ?sas d?y?rl?rini bilm?kl? m?n h?m?? bu ölk?nin t?hsil sistemini do?ma t?hsil sistemimiz il? müqayis? edir?m. Azərbaycan t?hsil sistemind?ki t?kmill??dirm?l?ri v? d?yi?iklikl?ri böyük bir qürur hissi il? izl?yir?m. ?ld-n-il? bu irbu inki?af daha ayd?n görünür. 192019-2023-cü ill?n üçün Azərbaycan Respublikas?nda ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram??n?n bu müsb?t d?yi?iklikl?ri v? proqram ç?rçiv?sind? ikili diplom proqramlar?n?n t?sis olunmas? v? icras? milli t?hsild? apar?c? t?hsil sisteml?rinin integrasiyas?n? sür?tsür?tl?ndir?c?yin? ümid edir?m. ?nan?ram ki, xarici ali t?hsil mü?ssisl?rinin müvafiq ixtisaslar üzr? t?dris proqramlar?n?n haz?rlanmas? t?crüb?sind?n yararlanmaq, xarici professor-mü?llim hey?tinin kurikulumun yenil??dirilm?sind? i?tirak??lav? olaraq elmi-t?dqiqat strukturlar?n?n yarad?lmas? v? apar?c? müt?x?ssisl?ri v? stedadl? t?l?b?l?ri bir araya g?tirm?k üçün elmi-t?dqiqat proqramlar?n?n haz?rlanmas? Azərbaycan Respublikas?n?n ali t?hsil müt?x?ssisl?rinin beyn?lxalq standartlar s?viyy?s?n? yüks?ldilm?sini asanla?d?racaq v? dünya reytingind? ir?r?lil?m?sini t?min ed?c?kdir. ?nan?ram ki, Azərbaycan t?hsil sistemind? t?dqiqat t?hsilin integrasiyas? müsb?t d?yi?iklikl?r? s?b?b olacaq. Hesab edir?m ki, “2007-2015-ci ill?rd? Azərbaycan g?ncil?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” m?zunlar? olaraq xarici professorlar?n v? mü?lliml?rin c?lb olunmas?na, xarici v? Azərbaycan ali t?t?hsil mü?ssisl?ri aras?nda ?laq?nin geni?l?ndirilm?s?n? köm?k ed? bil?rik. Doktorantura s?viyy?sind? xaricd? t?t?hsilin maliyy?l??dirilm?s?i v? T?hsil Nazirliyinin süni intellekt istiqam?tind? müraci?tl?r? müsb?t yana?acaqlar?n? bildirm?s?i sevindirici bir hald?r. Süni intellekt s?hiyy?, maliyy?, hüquq v? neft-qaz sektoru daxil olmaqla bir çox sah?y? böyük t?sir göst?rir. Bu istiqam?td? milli kadrlar?n t?hsili prioritet sah?l?rd? yeni metodlar?n t?tbiqin? t?kan ver?c?k.

“Ali t?hsil mü?ssisl?rin? g?tiril?c?k innovativ investisiya”

Aysel MUSAYEVA, Ankara Universitetinin v? London Diplomatia Akademiyas?n?n m?zununu: Dövl?t Proqram? Azərbaycan t?hsil sistemin? innovasiyalar g?tir?c?k mühüm bir q?rard?r. “2007-2015-ci ill?rd? Azərbaycan g?ncil?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” il? xaricd? t?hsil alaraq ölk?mizd? qay?dan g?ncil?rimiz?, universitetl?r? qoyulan bu investisiya art?q yeni bir m?rh?l?d? birba?a ali t?hsil mü?ssisl?rin? g?tiril?c?k innovativ bir investisiyaya çevrilm?kd?dir. 2007-ci ild?n b?layaraq Dövl?t Proqram? ç?rçiv?sind? Azərbaycan g?ncil?rinin dünyan?n müxt?lif ölk?l?rinin qabaqc?l ali t?hsil mü?ssisl?rind? t?hsil almaq imkan? ?ld? etm?s?i il? ölk?mizin kadr siyas?tind? güclü v? potensial? d?yi?iklikl?r mü?ahid? olundu. Bu proqram haz?rda q?bul olunan “2019-2023-cü ill?r üçün Azərbaycan Respublikas?nda ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram?” il? h?yata keçiril?c?k t?dbirl?r üçün sa?lam z?min yarad?b. ?vv?lki Proqram?n n?tic?s?i olaraq, Azərbaycan?n bir s?ra ali t?hsil mü?ssisl?rinin nüfuzlu dünya universitetl?ri il? ikili diplom proqramlar?n?n say?n?n art?r?lmas? h?d?fi son ill?rd? müsb?t hal kimi qar??lan?b. Çünki Azərbaycan g?ncil?ri nüfuzlu universitetl?rd? t?hsil alan dig?r g?ncil?r il? eyni s?viyy?li müt?x?ssisl?r kimi formala?acaqlar. Proqram ç?rçiv?sind? qabaqc?l universitetl?rd? t?hsil alacaq g?ncil?r akademik kadr potensial?n?n, t?dris proqramlar?n?n v? t?hsilin keyfiyy?tinin yüks?ldilm?s?n? töhf? ver?c?kl?r.

Xaricd? doktorantura s?viyy?sind? t?hsilin maliyy?l??dirilm?s?i üzr? veril?n bu q?rar g?ncil?rin g?l?c?yin? dair

yyüksək ümidlər və dədir. Doktorantura səviyyəsi üzrə universitetlərdə akademik heyətin ixtisasca təkmilləndirilməsi peşəkar mütəxəssislərin yetiştirilməsini təmin edə bilər. Doktorantların elm sahəsində ixtiralar, beynəlxalq indeksli jurnallarda məqalələrinin çap olunması, beynəlxalq konfranslarda Azərbaycanı gənclərin iştirakı, qabaqcıl universitetlərdə mühazirə oxuması bu dövlət proqramının uurları nəticəsi olacaqdır.

Azərbaycanlı doktorantların nüfuzlu universitetlərdə təhsil almaları, birgə tədqiqatların aparılması, birgə kitab və məqalələrin hazırlanması, dünya miqyasında iştirak edən sahələrdə Azərbaycanın dünyada daha da tanınması üçün müsbət rol oynayacaqdır. Bütün dünyada aktual mövzu olan təhsilin keyfiyyətinin dövlət səviyyəsinə innovativ proqramlarla dəstəklənməsi nəzərdə tutulur, nəticələrin və uurların müəhd olunmasında mühüm həmmiyyət daşıyacaqdır.

Azərbaycan gənclərinin beynəlxalq səviyyədə həmmiyyətli diplom, həmmiyyətli doktorantura sahəsində dövlət səviyyəsinə dəstəklənməsi müsbət bir hal kimi uurların ləğv edilməsinə üstünlük təşkil edə bilər.

“Proqramın Azərbaycan gəncliyinə böyük töhfələri verəcəyi ümidsizdir”

Sənədr Həmmiyyətli DOV, Kolumbiya Universitetinin doktorantı: - Bu proqramın Azərbaycan gəncliyinə və elmi üçün böyük töhfələri verəcəyi ümidsizdir. Həmmiyyət gənclərimizin xaricdə doktorantura təhsilinin maliyyəli təşkilatı, həmmiyyətli diplom layihəsinin həmmiyyətli liliyinin genişləndirilməsi müasir Azərbaycan elminin, təhsilinin daha da güclənməsinə, iştirak edənlərinin və onların yola açacağına inanıram. Xüsusən, kompüter elmlərinin bu proqram tərəfindən həmmiyyətli olunan sahələrdən biri kimi diqqətə alınması məni çox sevindirdi. Çünki bu istiqamətə daha dünya elminin ən aktual sahələrindən biridir. Ölkəmizdə bu sahədə xeyli istedadlı və peşəkar gənclərin olduğuunu düşünürəm. Proqram gənclərinin dünyanı aparıcı təhsil ocaqlarında təhsil almalarına və tədqiqat aparmalarına şərait yaradaçaq, gənclərimizin təkmillənməsinə, öz sahələrində dünya səviyyəli yaxşı mütəxəssis olmalarında çox böyük rol oynayacaqdır. Düşünürəm ki, xaricdə bu bilik və bacarıqlara yiyələnən gənclərimiz gələcəkdə nəinki Azərbaycan, həmmiyyətli dünya elminə töhfələri verməyə qadirdirlər. Bu proqramda iştirak edən hər kəs uurları diləyirəm.

“Proqram elmimiz üçün geniş imkanlar açar”

Olesya RAZUVAYEVSKAYA, Kerkembrici Universitetinin doktorantı. Dövlət Proqramında tədqiqatçı doktorantları təhsilinin maliyyəli?dirilməsi gələcəkdə vətənimiz üçün geniş imkanlar açar. Bu, çox mühüm məsələdir. Doktorantura səviyyəsində araşdırılan mövzular çox spesifik olduqundan, dünyada bu mövzularla bağlı araşdırma aparantədqiqat mərkəzlərinin sayı çox azdır. Bu səbəbdən həttə bir çox tədqiqat mərkəzləri və universitetləri olan böyük ölkələrdə belə öz maraqlarına uyğun olan tədqiqat qrupunu və elmi rəhbəri tapmaq çətin ola bilər. Bundan başqa, təbii elmləri kimi sahələrdə qabaqcıl araşdırma aparmaq üçün innovativ avadanlıqlar və maliyyəli maliyyəyə ehtiyac var. Bu baxımdan, gələcəkdə doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xaricdə təhsilinin maliyyəli?dirilməsi ölkəmizdə yalnız zəruri səviyyəsində öyrətilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiyaya üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən birisi isə, məkdəklərdə, xüsusilə disiplinlərarası sahələr üçün. Bu səbəbdən, ikili diplom layihəsi xaricdəki universitetlərlə tədqiqat məkdəkləri arasında qurulması və potensial olaraq elmi mütəxəssislərimizin öz sahələrində və qabaqcıl yerlərdə nəfərlərini imkan verəcəkdir.
“Azərbaycan dünya elminin sürətli inteqrasiya edəcəkdir”
Eltac ABBASOV, Antverp Menecment Məktəbinin məzunu. Öncə onu vurğulamaq istərdim ki, cənab Prezident tərəfindən qəbul olunmuş bu sərəncam çox böyük həmiyyətə malikdir. Bu sərəncam “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gələcəkdə xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı”nın məntiqi davamıdır. Vəvə iki proqram təhsilin bütün pillələrini nəzərdə alaraq, bundan əlavə gələcəkdə elm, bilik öyrənmə mərhələsi kimi xarakterizə edərdim. Lakin yeni-yeni qəbul olunmuş proqram özündə təhsilini yüksək pilləsinə ehtiva etdiyindən və spesifik hədəf kütləsinə istiqamətləndiyindən məni bunu elm istehsalına yönəlik siyasət kimi nəfərdərdim. Mənim məki, öyrənmə mərhələsi və istehsal mərhələsi keçid dövlətimiz və millətimiz üçün çox mütərəqqi nəticələr verəcəkdir. Yerli gələcəkdə mütəxəssislərdən ibarət yüksək təhsilli akademik elitanın formalaşması və xarici mütəxəssislərlə məkdəklərlə universitetlərimizin elmi potensialının artırılması. Sonralar bu tendensiyanın məki bazarına sıraya etirilməsi innovativ Azərbaycan məhsullarının istehsalına, iqtisadiyyatın elm və texnologiya tutumlu sferasının inkişafına gətirib çıxaracaq. Məni inanıram ki, bu addım sayəsində Azərbaycan dünya elminin sürətli inteqrasiya edəcəkdir və iqtisadi həmiyyətli yerini tutacaq.

[“Azərbaycan müəllimi” qəzeti](#)